

Sygn. akt VI U 611/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2014 r.

Sąd Rejonowy w Białymstoku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSR Karolina Szerel

Protokolant Anna Wieremiejuk

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2014 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy M. U.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o zasiłek chorobowy

na skutek odwołania M. U.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 7.11.2013 r. Sygn. (...)

Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje odwołującemu M. U. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 1.10.2013 r. do 10.10.2013 r.

Sygn. akt VI U 611/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 07.11. 2013 roku znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na podstawie art.13 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U.2010.77.512 t.j. ze zm.) odmówił M. U. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 01.10.2013 r. do 10.10.2013r.

Od tej decyzji odwołał się M. U. podnosząc, że jego niezdolność do pracy powstała w dniu 30.09.2013r. , gdy jeszcze był pracownikiem Politechniki B.. Wyjaśnił, że w trakcie zwolnienia lekarskiego przestał być pracownikiem Politechniki B. i z uwagi na stan zdrowia nie podejmował żadnej innej pracy zarobkowej (k.2-2v).

W odpowiedzi na odwołanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wnosił o jego oddalenie, początkowo podtrzymując swoje stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Jednakże, na rozprawie w dniu 17.01.2014r. organ rentowy sprecyzował swoje stanowisko podając, że powodem odmowy przyznania zasiłku chorobowego za okres objęty decyzją był art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, gdyż odwołujący po ustaniu stosunku pracy kontynuował działalność zarobkową stanowiącą tytuł do ubezpieczenia (k. 6, 14).

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Z art.1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa wynika, że świadczenia, o których mowa w ustawie, przysługują tylko osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa, określonym w ustawie z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009r. nr 205, poz.1585 ze zm.). Z kolei art.6 ust.1 ustawy z 25 czerwca 1999 roku konkretyzuje, iż zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

Niekwestionowanym w sprawie było, że M. U. w okresie 1997r. do 30.09.2013r. był zatrudniony na Politechnice B. na podstawie umowy o pracę na stanowisku adiunkta i z tego tytułu objęty był obowiązkowym ubezpieczeniem chorobowym. Natomiast w dniu 30.09.2013r. zachorował, co również było bezsporne w sprawie. W związku z tym zdarzeniem był niezdolny do pracy i przebywał na zwolnieniu lekarskim od 30.09.2013r. do 10.10.2013r., a następnie na kolejnych zwolnieniach lekarskich. Jednakże, w ramach niniejszej sprawy przedmiotem sporu stało się żądanie powoda skierowane do ZUS-u o wypłacenie za okres od 01.10.2013r. do 10.10.2013r. niezdolności do pracy zasiłku z ubezpieczenia chorobowego.

Do okoliczności bezspornych zaliczyć też trzeba fakt, że od 1994r. M. U. prowadził działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Produkcyjno-Handlowy (...) (k. 15). Stosownie do zeznań odwołującego w ramach tej działalności w 2013r. zajmował się budową domów oraz produkcją elementów stalowych do produkcji cegieł (k. 13, 38). Od 11.10.2013 r. odwołujący zgłosił się do ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Zwrócić w tym miejscu należy uwagę na to, że zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy m.in. kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby. Mowa o tym w art.13 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Właśnie ten przepis stanowił podstawę wydania zaskarżonej decyzji z uwagi na to, że M. U. miał kontynuować działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Produkcyjno-Handlowy (...). Niemniej pamiętać trzeba, że użyte w art.13 ust.1 pkt 2 w/w ustawy sformułowanie „kontynuuje działalność zarobkową” oznacza faktyczne wykonywanie pracy, czyli czynną postawę pracownika w ramach łączącego go z pracodawcą stosunku pracy. Takie stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z dnia 6 czerwca 2001 roku, sygn. akt III AUa 2704/00 (Pr.Pracy 2002/5/41, nr LEX 52978). Oczywiście w przypadku odwołującego zarzutem było prowadzenie działalności gospodarczej, ale efekt winien być taki sam, tzn. wykonywanie wynikających z takiej działalności czynności. Analogiczny pogląd jak wyżej wskazany wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 04.06.2012r. w sprawie I UK 13/12. Zdaniem Sądu należy szerzej omówić wyrok Sądu Najwyższego, gdyż stan faktyczny sprawy rozpoznawanej przez ten Sąd był bardzo zbliżony do okoliczności niniejszej sprawy, a w tym zarzutem kierowanym do odwołującego przez organ rentowy było właśnie prowadzenie działalności gospodarczej. I tak wnioskodawca w sprawie I UK 13/12 wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o wypłatę zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia na umowę o pracę. Jednocześnie występując z wnioskiem o wypłatę zasiłku chorobowego wnioskodawca wskazał, iż nie prowadzi "osobiście zarejestrowanej działalności gospodarczej" ze względu na stan zdrowia. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział odmówił mu prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia chorobowego wskazując jako podstawę prawną decyzji art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa i podnosząc, iż po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego wnioskodawca kontynuuje wcześniej podjętą działalność gospodarczą. Orzekając w omawianym stanie faktycznym Sąd Najwyższy w wyroku wskazał, że zasiłek chorobowy zastępuje utracony zarobek. Ryzykiem chronionym jest w tym przypadku niemożność wykonywania (kontynuowania lub podjęcia) każdej działalności zarobkowej, zarówno tej, której wykonywanie dawało tytuł do objęcia ubezpieczeniem, jak i wykonywanej równoległe z taką działalnością a ponadto jakiegokolwiek nowej działalności dającej źródło

utrzymania. Jeżeli po ustaniu tytułu ubezpieczenia dojdzie do kontynuowania lub podjęcia działalności zostanie ona objęta ubezpieczeniem chorobowym. Wówczas zdarzenie ubezpieczeniowe (choroba) będzie pozostawać w związku z nowym tytułem ubezpieczeniowym (LEX nr 1218583). W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Najwyższy wyjaśnił, że pozbawienie prawa do zasiłku chorobowego miałoby uzasadnienie wówczas, gdyby wnioskodawca uzyskał tytuł ubezpieczenia w postaci prowadzenia działalności gospodarczej (kontynuując działalność, która nie podlegała obowiązkowi opłacania składek wobec prowadzenia jej równoległe z pracowniczym zatrudnieniem), czyli gdyby podlegał obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, a w konsekwencji nabył tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. W tym kontekście nabiera znaczenia okoliczność faktycznego prowadzenia (kontynuowania) działalności gospodarczej po ustaniu ubezpieczenia pracowniczego. Podkreślić należy, że Sąd Najwyższy wskazał, że świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (tytułem przykładu, z nowszych orzeczeń można przywołać wyroki Sądu Najwyższego: z 22 lutego 2010 r., I UK 240/09, LEX nr 585723, z 18 października 2011 r., II UK 51/11, LEX nr 1110977 i z 18 listopada 2011 r., I UK 156/11, LEX nr 1102533) wpis do ewidencji tej działalności (rejstru) stwarza domniemanie jej prowadzenia. Domniemanie to może zostać obalone w razie udowodnienia, że działalność ta nie była prowadzona wskutek zaistnienia szczególnych, zazwyczaj losowych, okoliczności. W takich okolicznościach nie powstaje obowiązek ubezpieczenia społecznego a co za tym idzie nie powstaje tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Podleganie obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym nie obejmuje okresu, w którym zaprzestano prowadzenia działalności gospodarczej albo zawieszono jej prowadzenie na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 z późn. zm.). Tym samym Sąd Najwyższy w cytowanym wyroku potwierdził aktualność dotychczasowego orzecznictwa Sądu Najwyższego, że przez stwierdzenie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa „kontynuuje działalność zarobkową” oznacza faktyczne wykonywanie pracy. Niezrozumiałym jest więc dla Sądu rozpoznającego sprawę powoływanie się przez pełnomocnika organu rentowego na przedmiotowy wyrok Sądu Najwyższego dla poparcia swojego stanowiska w sprawie (k.38).

Kontynuując powyższe rozważania podkreślić zatem należy, że nadto, aby możliwe było ustalenie, że zasiłek chorobowy nie przysługuje podejmowane w ten sposób działania winny prowadzić do uzyskiwania określonych dochodów. Jest to związane z istotą takiego świadczenia, które w założeniu dostarczać ma środki utrzymania byłemu ubezpieczonemu, który z powodu ustania pracy zarobkowej traci dotychczasowe źródła dochodów (patrz: A.Rzetecka-Gil; Ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Komentarz; Oficyna 2009; komentarz do art.13; teza 4).

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy wyjaśnienia wymaga, że zachowanie przez odwołującego prawa do zasiłku chorobowego w okresie od 01.10.2013r. do 10.10.2013r. miałoby miejsce w razie udowodnienia przez niego, że faktycznie tej działalności nie prowadził. Gdyby wnioskodawca nie obalił domniemanie wynikającego z zarejestrowania działalności należałoby przyjąć, że w tym okresie nabył nowy (niepracowniczy) tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Jednakże, całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że M. U.wykazał, że faktycznie nie wykonywał w okresie orzeczonej niezdolności pracy zarobkowej. Zgodnie z jego zeznaniami od 01.10.2013r. do 10.10.2013r. nie wykonywał żadnych czynności związanych z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą i nie otrzymał w tym czasie żadnego dochodu (k. (k. 13, 38-39). Zeznania te Sąd uznał za wiarygodne, gdyż znalazły one potwierdzenie w zebranych w sprawie dowodach.

Przedłożona przez księgową H. P. zajmującą się obsługą podatkową firmy odwołującego księga przychodów i rozchodów za 2013 rok poświadcza, że odwołujący w spornym okresie w ramach prowadzonego przedsiębiorstwa nie otrzymał żadnego dochodu (k.25). Według tego dokumentu ostatni przychód, jaki w/w uzyskał w 2013r. miał miejsce w dniu 11.09.2013r. (k. 24). Jak wynika z analizowanej księgi przychodów i rozchodów za 2013 rok w okresie od 01.10.2013r. do 10.10.2013r. odnotowano 2 zdarzenia gospodarcze pod nazwą usługa dotycząca uzdatniania wody oraz zwrot z (...) Sp. z o.o. Nie przyniosły one jednak żadnego przychodu.

Także zeznania świadka H. P. wspierają twierdzenia odwołującego, że w czasie okresu niezdolności do pracy nie prowadził żadnych czynności związanych ze swoją firmą. Świadek H. P. prowadzi biuro rachunkowe, a w ramach tego biura prowadzi podatkową księgę przychodów i rozchodów odwołującego, rozlicza go z podatków, składa deklarację VAT-7. Zeznała ona, że z przedłożonej przez nią kopii podatkowej księgi przychodów i rozchodów dotyczącej działalności odwołującego wynikają poniesione wydatki i uzyskane przychody. Stosownie do jej depozycji ostatni przychód, jaki uzyskał odwołujący w 2013r. był 11.09.2013 r. na kwotę 6.620 zł. Od tej daty już potem odwołujący nie uzyskał żadnych przychodów. Podkreśliła ona stanowczo, że gdyby M. U. uzyskał zarobek w okresie od 01.10.2013r. do 10.10.2013 r., znalazłoby to odzwierciedlenie w złożonej do Sądu księdze przychodów i rozchodów. W świetle jej zeznań pozycja w księdze przychodów i rozchodów z datą 05.10.2013 r. „zwrot” oznacza otrzymanie z (...) faktury korygującej. Najprawdopodobniej odwołujący wcześniej kupował w sklepie (...) towar. Wskazała, że w związku z tym faktem odwołujący nie musiał żadnych czynności wykonywać, tylko otrzymał fakturę. Natomiast pozycja z datą 1.10.2013 r. pod tytułem usługa dotycząca uzdatniania wody oznacza stałą opłatę i to, że 01.10.2013 r. została wystawiona faktura z Zakładu (...), a więc odwołujący też żadnych czynności w związku z tą pozycją nie wykonywał. W/w świadek oświadczyła, że nie wie, kiedy faktycznie odwołujący ją otrzymał. Nie wiedziała też, kiedy ta faktura została opłacona. Księga jest prowadzona bowiem w ten sposób, że za faktyczny koszt poniesienia uważa się datę wystawienia faktury, a nie jest istotne, kiedy nastąpiła zapłata za fakturę. (k. 36-38).

Uznać zatem wypadało, że M. U. nie kontynuował działalności zarobkowej w okresie od 01.10. 20103r. do 10.10.2013r. w rozumieniu art.13 ust.1 pkt 2 w/w ustawy. Skoro nie otrzymywał żadnego dochodu z prowadzonej działalności to oczywistym pozostaje, że faktycznie nie prowadził działalności zarobkowej. Tym samym nie można było zgodzić się z przyjętą w zaskarżonej decyzji argumentacją, że po dniu 30.09.2013r. roku odwołujący kontynuował wcześniej podjętą działalność zarobkową.

W konsekwencji zaskarżoną decyzję organu rentowego uznać należało za chybioną, a mając na uwadze wynik postępowania dowodowego ustalić, iż odwołującemu przysługuje prawo do zasiłku chorobowego za okres od 01.10. 20103r. do 10.10.2013r.

Zmieniając decyzję organu Sąd orzekł w oparciu o art.477¹⁴§2 k.p.c.